

Yirminci Uluslararası Dilbilim Olimpiyatı

Bansko (Bulgaristan), 23–29 Temmuz 2023

Bireysel Yarışma Problemlerin Çözümü

Problem 1

	○	→			
●→●			ben (bir şeyi) gördüm		ben (bir şeyi) görüyorum
↑ ●			ben görüldüm		ben görülüyorum
1. kişi tekil	○	→	3. kişi tekil	○	→
●→●	-n'	in-	●→●	-y'	—
↑ ●	in-	in-	↑ ●	-∅	a-

1. →:

- $-CV \rightarrow -C'V$ ($\xi' \rightarrow ts'$);
- $-V_1CC'V_2- \rightarrow -V_1CV_XC'V_2-$, $V_X = (V_1 = V_2) | a$

2. ↑
●:

- $-? \quad (-C'V \rightarrow -CV | _ -?);$
- $\bigcirc: (C)V_1CV_2- \rightarrow (C)V_1V_2CV_2-$

- 4. • $n \rightarrow m | _ \{p, p'\}$
- $n \rightarrow \eta | _ \{k, k'\}$

- 5. $\langle p, t, k \rangle \rightarrow \langle b, d, g \rangle | \{m, n, \eta\} _$

3. $n' \rightarrow \eta, y' \rightarrow y | C'V _$

(a)

	1 forma	2 forma	Tercüme
15.	netkay'	innetak'a	itmek
16.	kiriy'	ıggır'i	çekmek
17.	p'uhruy'	imp'uhur'u	delik açmak
18.	her'oy	inher'o	(kırıksıkları) düzeltmek

Bireysel Yarışma Problemlerin Çözümü

(b)

39.	her'oŋ	<i>ben (kırışıkları) düzelttim</i>
40.	inişpa?	<i>ben gittim</i>
41.	apla?	<i>o açıldı</i>
42.	şur'uy	<i>o (bir şeyi) seçti</i>
43.	pirin'	<i>ben (bir şeyi) gördüm</i>
44.	inşawats'a	<i>ben (bir şeyi) ekiyorum</i>
45.	k'aani?	<i>o kapana kısıldı</i>
46.	imp'ihana?	<i>ben atlıyorum</i>
47.	ahika?	<i>o dikiliyor, dokunuluyor</i>
48.	inipla?	<i>ben yıkandırıldım</i>

Problem 2

- Kelime düzeni:

- S V DO (IO) \equiv DO ^SV (IO) (S_(isim))
(S = özne; V = yüklem (fiil);
DO = doğrudan nesne; IO = dolaylı nesne [-mukary])
tamlayan	tamlanan

	1. kişi tekil	2. kişi tekil	3. kişi tekil	
			(m)	(f)
tamlayan = özne	n(I)-	p(I)-	(I)-	u-
IO; DO ($\neg\exists$ IO)	-nu		-ry	-ru

$$(I)- = \begin{cases} i \text{ _ } \{nh, tx, x\} i \\ y \text{ _ } C & ; n > nh \mid \text{ _ } i \\ \emptyset \text{ _ } V \end{cases}$$

vücut parçası	\neg tamlanan	-txi ($-y > -\bar{i} \mid \text{ _ } -txi$)
(isim)	tamlanan	-te

- (a) 17. **uwa xinhikaru sytu** — $O_{(diş.)}$ kadını hatırladı.
18. **txipary nhinhikary** — Ben muzuyu yedim.
19. **kyky aikute pysykary ywamukary** — Sen adamın evini ona_(er.) verdin.

- (b) 20.

uwa mynary kanawa ximakymukary	}	— $O_{(diş.)}$ kanoyu balığa getirdi.
kanawa umynary ximakymukary		

Bireysel Yarışma Problemlerin Çözümü

- (c) 21. *Sen evi buldun.* — { aiku papukary
pita apukary aiku
22. *Ben senin kanonu kıza getirdim.* — { pykanawate nymynaru hâtakurumukary
nuta mynaru pykanawate hâtakurumukary
23. $O_{(er.)}$ *bana senin suyunu getirdi.* — { pîpurââte ymynanu nutamukary
ywa mynanu pîpurââte nutamukary
24. *Adam kızın kanını içti.* — { hâtakuru herêka âtary kyky
kyky âtary hâtakuru herêka
25. *Ben gözü hatırladım.* — { ukîtxi nhixinhikary
nuta xinhikary ukîtxi
26. *Sen muzumu yedin.* — { nhitxiparyte pinhikary
pita nhikary nhitxiparyte

Problem 3

1. özne:

- **nak** 1. kişi
- **o** 2. kişi tekil
- **e** 2. kişi çoğul

2. • **b** ‘gerçekten’• **bat** ‘Ah, —.’• **bam** ‘Oh, —.’3. **a** (özne = 3. kişi tekil)4. **um** ‘boş yere’5. **e** {özne, nesne} = 1. kişi çoğulkök = ...C↑C⁺

nesne:

- **ana** 1. kişi
- **aya** 2. kişi tekil
- **a** 2. kişi çoğul
- **e** 3. kişi tekil

kb > **mb**; **e o** > **i u** | _ C* ∨ C* ∨ C* #

- (a) 18. **e-yuyanah** — *Biz titredik.*
 19. **ba-ihwin** — *O gerçekten ağladı.*
 20. **nambum-kisayah** — *Ben gerçekten boş yere sana tükürdüm.*
 21. **bat-yadawn** — *Ah, o sizi arkada bıraktı.*
 22. **ubamum-kolewn** — *Oh, sen boş yere ona güldün.*
- (b) 23. *O suyun üzerine çıktı.* — **a-tameb**
 24. *Ah, sen döndün.* — **obat-dahetok**
 25. *Oh, ben onu susturdum.* — **nambam-hoyeb**
 26. *O gerçekten bizi kovdu.* — **be-utanab**
 27. *Siz gerçekten boş yere bize tükürdünüz.* — **ibume-kisanah**

Bireysel Yarışma Problemlerin Çözümü

Problem 4 S = özne, O = nesne

S	O	
1 2	3	-ā(w)
1	2	-it-in
2	1	-in
3	1 2	-ik(o w)

•

ni-:	2. kişi $\notin \{S, O\}$ \wedge 1. kişi $\in \{S, O\}$
ki-:	2. kişi $\in \{S, O\}$

 + kök +

+

1. kişi çoğul $\in \{S, O\}$:	-(n)ān
2. kişi çoğul $\in \{S, O\}$ \wedge 1. kişi çoğul $\notin \{S, O\}$:(-ā)wāw

 +

3. kişi çoğul $\in \{S, O\}$:	-(w)ak
--------------------------------	--------

•

ē-	...-ken
∅-	...-sa

 } + kök +

S	O	
1 2	3	-ā(w)
3	1 2	-ik(o w)

 +

{S, O}	
{2. kişi çoğul, 3. kişi tekil} :	-yēk
{1. kişi çoğul, 3. kişi çoğul} :	-yāhwāw
	vesaire

- (a) 22. **ē-wāpamikoyēk** — o sizi görürken
 23. **ninakinikonān** — o bizi durdurur
 24. **kikakwēcimāwāw** — siz ona sorarsınız
 25. **kiwīchitināwāw** — ben size yardım ederim
- (b) 26. *eğer biz onlara sorarsak* — **kakwēcimāyāhwāwi**
 27. *onlar size meydan okurlar* — **kimawinēskomikowāwak**
 28. *onlar bana yardım ederler* — **niwīchikwak**
 29. *sen onları görürsün* — **kiwāpamāwak**
 30. *ben sizi durdururum* — **kinakinitināwāw**

Problem 5

•
$$\left[\begin{array}{l} 400 : \text{kampwoo} \\ \alpha_1 \times 400 : \text{kampwōhii } \alpha_1 \end{array} \right] + \left[\begin{array}{l} 80 : \text{ŋkuu} \\ \alpha_2 \times 80 : \text{ŋkwuu } \alpha_2 \end{array} \right] + \left[\begin{array}{l} 20 : \text{beŋjaaga} \\ \alpha_3 \times 20 : \text{be-}\alpha_3 \end{array} \right] +$$

$$[10 : \text{kē}] + [5] + [\beta], 2 \leq \alpha_{1,2,3} \leq 4, 1 \leq \beta \leq 4$$

• +: na

- 1: **nijkin** | -nijkin → -ni
 2: **shuunni**
 3: **taanre**
 4: **sicyēere** | -sicyēere → -ricyēere
 5: **kaŋkuro** | kaŋkuro na → baa-

Bireysel Yarışma Problemlerin Çözümü

- (a) kampwɔhii shuunni na ke 810
ηkuu na baataanre 88
- (b) 15 ke na kaηkuro
109 ηkuu na beηjaaga na baaricyeere
152 ηkuu na beetaanre na ke na shuunni
403 kampwoo na taanre
1534 kampwɔhii taanre na ηkwuu sicyeere na ke na sicyeere